

Sosiaali- ja terveysministeriö
PL 33
00023 VALTIONEUVOSTO

ASIA   Lausuntopyyntö STM037:00/2009 koskien peruslinjauksia ikäihmisten palvelujen kehittämiseksi

Lakiluonnoksen tarkoituksena on turvata iäkkäiden henkilöiden oikeudet laadukkaaseen ja tarkoituksenmukaiseen, yksilöllistä tarvetta vastaavaan palvelukokonaisuuteen. Lisäksi painopistettä esitetään siirrettäväksi korjaavista toimenpiteistä ennalta ehkäisevään toimintaan.

Vaikka lakiesityksessä on mietitty useita näkökulmia, rajaukset eivät anna mahdollisuutta joustavuuteen. Tässä esityksessä ei ole otettu riittävästi huomioon ammattilaisten (lähinnä fysioterapeuttien ja toimintaterapeuttien) suorittamaa lääkinällistä kuntoutusta, jonka avulla ikääntyneiden toimintakyky ja mahdollisuus asua kotonaan mahdollisimman pitkään voidaan turvata ja säästää yhteiskunnan varoja.

Lain 16 §:ssä ”Kuntoutuksen järjestäminen” tulee erottaa selkeästi ammattilaisten tekemä lääkinällinen kuntoutus ja muiden tekemät kuntouttavat toimenpiteet. Tämä asia on nyt ilmaistu epäselvästi ja antaa mahdollisuuden tulkintoihin.

Painopisteen siirtäminen ennalta ehkäisyyn niiden osalta, jotka ovat vielä terveitä, on kannustettavaa toimintaa. **Pitää kuitenkin muistaa, että meillä on jo satoja tuhansia ikääntyneitä ihmisiä, joilla on erilaisia sairauksia ja tuki- ja liikuntaelinongelmia. Painopisteen tulee olla myös sairaanhoidossa ja lääkinällisessä kuntoutuksessa.**

Lakiluonnoksesta

TEPA ry pitää merkittävänä ehdotusta kunnissa tehtävästä suunnitelmasta. Suunnitelman tulee olla kattava käsittäen koko ikäihmisille tarkoitettun palvelurakenteen, palvelujen tuottamiseen liittyvät linjaukset sekä talouden tunnusluvut. Yksityiset sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajajärjestöjen edustajat pitää ottaa mukaan suunnitelmaa laadittaessa, koska palveluntuottajien rooli on varsin merkittävä palvelujen tuottamisessa. Suunnitelma luo pohjaa kehittyvälle, laadukkaalle ja monimuotoiselle palvelujärjestelmälle. Lakiluonnoksessa ei sinänsä oteta laajasti kantaa eri tuottamistapoihin. Palvelusetelikäytäntö, joka mahdollistaa asiakkaan valinnanvapauden, tulee ottaa käyttöön myös ikäihmisten palveluissa. Tuottamisen ja järjestämisen rajanveto kunnissa on otettava huomioon.

TEPA ry pitää puutteena sitä, että lakiluonnoksessa ei puhuta järjestämisestä ja rahoituksesta, vaikka ensiksi pitää erottaa toisistaan kolme asiaa: järjestämisvastuu, palvelujen tuottaminen ja rahoitus. **Koska käytettävissä olevat resurssit ovat vähäiset, ne pitää käyttää tehokkaasti hyödyntämällä jo olemassa olevia palveluntuottajia ja niiden tuotantotekijöitä, eikä laittaa rahaa uusien tuotantotekijöiden kehittämiseen.**

Rahoituksen osalta haluamme todeta, että sosiaali- ja terveydenhuollon monikanavaisuus on vahvuus ja se tulee säilyttää. Täten varmistetaan rahoitusjärjestelmän toimivuus laadukkaiden ja kustannustehokkaiden palvelujen osalta. Samalla tulee kehittää olemassa olevaa terveydenhuollon monikanavaista rahoitusjärjestelmää ottaen huomioon asiakkaiden valinnanvapaus, monituottajamalli sekä palveluiden saatavuus.

Palveluiden tuottamisen osalta haluamme kiinnittää lainkirjoittajien huomiota erityisesti siihen, että kilpailuttaminen on tasaveroisin, läpinäkyvin ja oikeudenmukaisin tapa järjestää palvelut toiminnallisesti, laadukkaasti ja kustannustehokkaasti lähellä asiakasta. Kilpailutus oikein käytettynä varmistaa sen, että kaikkia tuottajia, sekä julkisia että yksityisiä kohdellaan yhdenvertaisesti.

Helsingissä 31.05.2011

Terveydenhoitoalan Palvelujärjestöt TEPA ry

Aino Sainio
Puheenjohtaja

Mikael Söderlund
Hallituksen jäsen